

НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ О.О. БОГОМОЛЬЦЯ
Кафедра загальної і медичної психології

«ЗАТВЕРДЖУЮ»
Проректор з науково-методичної та навчальної роботи
професор О.М. Власенко
«» 2024 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**«ПРАКТИКУМ З ПСИХОЛОГІЇ СПІЛКУВАННЯ В СИСТЕМІ
ЛІКАР-ПАЦІЄНТ-ПСИХОЛОГ»**

Освітній рівень

другий (магістерський) рівень

Галузь знань Спеціальність

22 «Охорона здоров'я»

Освітня програма

225 «Медична психологія» Медична
психологія

Робоча програма навчальної дисципліни «Практикум з психології спілкування в системі лікар-пацієнт-психолог» підготовки на другому (магістерському) рівні, галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальності 225 Медична психологія, спеціалізація: лікар-психолог, III курсу Навчально-наукового інституту психічного здоров'я.

Розробники: **Становських З.Л.**, доцентка кафедри загальної і медичної психології Національного медичного університету імені О.О. Богомольця кандидат психологічних наук

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри загальної і медичної психології

Протокол від «13» червня 2024 року №22.

Завідувач кафедри, професор _____ **Матяш М.М.**

Робочу програму схвалено на засіданні Циклової методичної комісії з медико- психологічних дисциплін

Протокол від «25» 06 2024 року № 6

Голова циклової методичної комісії, професор _____ **Омелянович В.Ю.**

Перезатверджено:

На 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

На 20__/20__ н.р. _____ «__» ____ 20__ р. протокол №__
(підпис) (ПІБ)

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни
		Денна форма навчання
Кількість кредитів - 3 кредити	Галузь знань: 22 Охорона здоров'я	Вибіркова
Модулів - 1	Спеціальність: 225 Медична психологія	Рік підготовки: 3
Змістових модулів - 2		Семестр: 5 або 6
Індивідуальне науково- дослідне завдання: підготовка реферату за індивідуальною темою		
Загальна кількість годин - 90		Лекції: 10 годин
Тижневих годин: аудиторних – 2, самостійна робота студента - 2	Освітньо- кваліфікаційний рівень: «магістр»	Практичні заняття: 20 години
		Самостійна робота: 60 годин
		Вид контролю: диференційований залік

2. МЕТА, ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Метою курсу є формування професійних уявлень про основи конструктивного спілкування та взаємодії в психології, розвиток здатності до вільного використання теоретичних знань в аналізі психологічних явищ та міжособистісних контактів, опанування базових професійних вмінь до організації терапевтичного контакту з клієнтом та конструктивної взаємодії з лікарем пацієнта, психологічних навичок перебування у контакті, коректному завершенню цього контакту. Оволодіння теоретичними знаннями даного курсу підпорядковане розвитку здатності майбутнього лікаря-психолога до практичного розв'язання професійних завдань з використанням сучасних моделей міжособистісної професійної взаємодії.

Очікувані результати навчання: Знати:

- психологічні основи професійного спілкування та сучасні підходи до психотерапевтичної практики;
- наукові поняття комунікації, перцепції, інтеракції;
- базові етичні принципи та правила ділової комунікації та взаємодії;
- основні правила асертивної поведінки та техніки асертивного мовлення;
- поняття психологічних кордонів в комунікації та інтеракції та способів їх контролю;
- задачі психолога в груповій роботі;
- знати задачі та форми супервізійної роботи для лікаря-психолога.

Вміти:

- виявляти і аналізувати феноменологію фізичних та психічних станів клієнта, терапевта;
- вміти організовувати професійну взаємодію з клієнтом з урахуванням етичних принципів роботи;
- будувати конструктивний діалог та взаємодію на горизонтальному рівні з колегами на основі принципів співпраці та командної роботи;
- володіти базовими комунікативними асертивними техніками роботи з клієнтом в професійній взаємодії;
- володіти навичками рефлексивного аналізу власного практичного досвіду та вміння приймати супервізійну допомогу.

Здатність продемонструвати: розв'язання типових та складних задач і проблем у певній галузі професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

Володіти навичками: навички аналізувати та пояснювати психічні явища, ідентифікувати психологічні проблеми та пропонувати шляхи їх розв'язання; навички вибору способів вирішення психологічних задач і проблем у процесі професійної діяльності, прийняття та аргументації власних рішень щодо їх розв'язання; доступно формулювати думку, дискутувати, обстоювати власну позицію, тощо.

Самостійно вирішувати: завдання, пов'язані з пошуком інформації з різних джерел, для вирішення професійних завдань; практичні задачі, пов'язані з професійним самовдосконаленням; завдання розробки програми з даного курсу тощо.

Критерії оцінювання результатів навчання Основні критерії:

- Правильність, повнота та обсяг знань, їх точність
- Якість відповіді студента (обґрунтування, грамотність, чіткість)
- Навички використання теоретичних знань та вмінь.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою, кількістю балів за виконання індивідуального завдання. Оцінка успішності студента з дисципліни є рейтинговою і виставляється за багатобальною шкалою. Студент отримує позитивну оцінку, якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та практичні заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів. Мінімальний пороговий рівень оцінки – 111 балів.

Орієнтовні норми оцінювання відповідей студента:

«Відмінно» – якщо студент глибоко і всебічно знає зміст курсу, ознайомлений з рекомендованою навчально-методичною літературою, науковими першоджерелами, логічно і самостійно мислить, будує правильно і повно відповідь, що викладена літературною мовою у логічній послідовності, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, пов'язує матеріал із профілем медичного вищого навчального закладу, демонструє високий рівень засвоєння знань, протягом семестру отримувач переважно “5”.

«Добре» – коли студент твердо знає курс і рекомендовану літературу, добре засвоїв матеріал і аргументовано викладає його, висловлює свої міркування про ті чи інші психологічні

феномени, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу. Недоліки легко виправляються при відповідях на додаткові запитання викладача. Протягом семестру отримував переважно “4”.

«Задовільно» – якщо студент в основному знає курс, ознайомлений з рекомендованою літературою, але непереконливо відповідає, плутає терміни, невпевнено почувається, демонструє розуміння навчального матеріалу при недостатній повноті засвоєння понять або непослідовному викладі матеріалу, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, пов’язувати їх із майбутнім фахом. Протягом семестру відповідав в основному на “3”.

«Незадовільно» – коли студент не опанував зміст курсу, вкрай слабо знає загальну літературу курсу, не володіє науковими фактами, визначеннями, категоріями, правилами та законами. Відсутнє загально гуманітарне та наукове мислення, практичними навичками не володіє. Відповідь неправильна, студент виявляє незнання основних понять предмету. Часто пропускав лекції. На заняттях отримував в основному “2”.

Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна

«Практикум з психології спілкування в системі лікар-пацієнт-психолог».

Згідно з вимогами Стандарту вищої освіти України другий (магістерський) рівень вищої освіти дисципліна «Практикум з психології спілкування в системі лікар-пацієнт-психолог» забезпечує набуття студентами наступних компетентностей:

Загальні:

ЗК 1 Здатність застосовувати набуті знання у практичних ситуаціях.

ЗК 2 Знання та розуміння предметної галузі та розуміння професії.

ЗК 3 Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 4 Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 5 Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт. ЗК 6 Здатність приймати обґрунтовані рішення.

Спеціальні:

СК 1. Здатність до збирання та критичного опрацювання, аналізу та узагальнення медичної та психологічної інформації з різних джерел.

СК 2. Здатність узагальнювати інформацію щодо суб’єктивних і об’єктивних проявів психологічних проблем, субклінічних хворобливих станів та захворювань.

СК 5. Здатність до оцінювання результатів діагностики, лабораторних та інструментальних досліджень, проведення психологічного дослідження та аналізу, систематизації, оцінювання психометричних та психодіагностичних методик, формулювання аргументованих висновків та рекомендацій.

СК 7. Здатність до визначення обсягу, порядку та характеру заходів надання медико-психологічної допомоги, з урахуванням вікових, гендерних, культуральних, особистісних та інших індивідуальних особливостей пацієнтів.

СК 8. Здатність до здійснення медико-психологічних інтервенцій.

СК 12. Здатність до практичного використання психологічного впливу та психотерапії.

СК 14. Здатність до здійснення психоосвітньої роботи серед населення та медичних працівників.

Результати навчання з дисципліни:

РН 4. Здійснювати ідентифікацію, підготовку і виконання психологічного (медико-психологічного) втручання, яке необхідне для досягнення поставленої мети, використовуючи результати психодіагностики.

РН 5. Визначати принципи, тактику, характер лікування, реабілітації, медичної, психологічної, психоконсультаційної (психотерапевтичної), медико-психологічної допомоги.

РН 6. Розробляти моделі, стратегії й план дій щодо здійснення психологічних (медико-психологічних) втручань і надання послуг.

РН 13. Вільно спілкуватися державною та іноземною мовами для обговорення професійної діяльності, результатів досліджень та проектів у сфері медичної психології.

РН 14. Розробляти та реалізовувати наукові і прикладні проекти у сфері медичної психології та дотичні до неї міждисциплінарні проекти з урахуванням наукових, економічних, правових, етичних та соціальних аспектів.

РН 15. Приймати ефективні рішення, у тому числі, в умовах невизначеності.

3. ЗМІСТ НАВЧАЛЬНОЇ ПРОГРАМИ

Модуль 1. Теоретичні основи та ефективні практики спілкування та взаємодії в системі лікар-пацієнт-психолог.

Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні основи побудови комунікації в системі лікар - психолог.

Тема 1. Колектив медичного/реабілітаційного закладу як мультидисциплінарна команда. Лікар-психолог в медичному колективі. Колектив медичного/ реабілітаційного закладу як мультидисциплінарна команда. Місце клінічного психолога в команді та специфіка його професійних задач.

Тема 2. Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Побудова проекту співпраці. Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Бар'єри ділового спілкування. Побудова проекту співпраці.

Тема 3. Психологічні закономірності впровадження змін в медичній установі. Підготовка до впровадження змін у практику роботи. Крива закономірностей впровадження змін. Задачі лікаря-психолога з підтримки процесу впровадження змін на кожному з етапів цього процесу.

Тема 4. Партнерство психолога з лікарем. Психологічна едукація в медичному колективі. Партнерство психолога з лікарем. Психологічна едукація в медичному колективі. Психотехніки для лікарів. Техніка повідомлення «поганих» новин. Техніка «Сендвіч».

Тема 5. Стратегії формування культури довіри, співпраці і взаємопідтримки у команді. Баллінтівські групи. Принципи та прийоми конструктивного спілкування: уважне та активне слухання, принцип відкритості та прямих комунікацій, повага до партнера, врахування емоцій партнера, асертивні стратегії комунікації, принцип конструктивного діалогу, невербальні засоби спілкування, принцип збереження теми. Стратегії формування культури довіри, співпраці і взаємопідтримки у команді. Баллінтівські групи: історія виникнення, практичні задачі проведення. Методика ведення баллінтівських груп.

Змістовий модуль 2. Теоретико-практичні основи побудови комунікацій в системі

пацієнт – психолог.

Тема 6. Особливості організації та специфіка спілкування клінічного психолога з пацієнтами: емпатія, кордони, правила. Поняття асертивної поведінки та комунікації. Принципи та показники асертивної взаємодії в системі лікар – пацієнт – психолог. Специфічні відмінності емпатійного ставлення та комунікації в порівнянні з звичайними прийомами виразу співчуття. Аналіз психологічних механізмів емпатії. Психологічні кордони лікаря, пацієнта і психолога, асертивні способи їх встановлення та контролю. Правила безпечної взаємодії в професійній комунікації.

Тема 7. Специфіка психологічної допомоги пацієнту на етапі прийняття діагнозу. Закономірності та етапи прийняття діагнозу (модель Е. Кюблер-Рос). Задачі лікаря-психолога в допомозі пацієнту на кожному етапі з переживання втрати здоров'я та прийняття діагнозу. Показники адаптація пацієнта до діагнозу. Співпраця лікаря та психолога в допомозі пацієнту, функціонал кожного з фахівців.

Тема 8. Мотиваційне консультування та формування прихильності до лікування. Поняття прихильності до лікування. Значення мотивації та прихильності до лікування як ключова умова його ефективності. Чинники, що сприяють розвитку Проблема втоми від лікування. Співпраця лікаря та психолога щодо підтримки пацієнта з проблемою втоми від лікування.

Тема 9. Специфіка комунікації з паліативними пацієнтами та членами їх родин. Поняття паліативного лікування та допомоги. Психологічні труднощі пацієнтів та членів їх родин на етапі паліативної допомоги. Функції та задачі психолога в допомозі паліативним хворим та членам їх родин. Співпраця лікаря та психолога в допомозі пацієнту на цьому етапі перебігу захворювання, функціонал кожного з фахівців.

Тема 10. Зворотний зв'язок у комунікації. Психологічні потреби медичних працівників, керівників медичного закладу і пацієнтів та створення умов для їх забезпечення. Створення традицій обміну зворотним зв'язком у колективі медичного/реабілітаційного закладу (досвід Ізраїлю) як умова забезпечення ефективної взаємодії в системі лікар – пацієнт – психолог та профілактики професійного вигорання у медичних працівників.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	усього	л	п	сам.р.
Модуль 1. Теоретичні основи та ефективні практики спілкування та взаємодії в системі лікар-пацієнт-психолог.				
Змістовий модуль 1. Теоретико-практичні основи побудови комунікації в системі лікар - психолог.				
Колектив медичного/реабілітаційного закладу як мультидисциплінарна команда. Місце клінічного психолога в команді та специфіка його професійних задач.	10	2	2	6
Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Бар'єри ділового спілкування. Побудова проекту співпраці.	10	2	2	6

Психологічні закономірності впровадження змін. Підготовка до впровадження змін у практику роботи.	10	2	2	6
Партнерство психолога з лікарем. Психологічна едукція в медичному колективі.	8	-	2	6
Стратегії формування культури довіри, співпраці і взаємопідтримки у команді. Баллінтівські групи.	8	-	2	6
Змістовий модуль 2. Теоретико-практичні основи побудови комунікацій в системі пацієнт - психолог.				
Особливості організації та специфіка спілкування клінічного психолога з пацієнтами: емпатія, кордони, правила.	8	-	2	6
Специфіка психологічної допомоги пацієнту на етапі прийняття діагнозу.	10	2	2	6
Мотиваційне консультування та формування прихильності до лікування. Проблема втоми від лікування.	10	2	2	6
Специфіка комунікації з паліативними пацієнтами та членами їх родин.	8	-	2	6
Зворотний зв'язок у комунікації. Створення традицій обміну зворотним зв'язком у колективі медичного/реабілітаційного закладу (досвід Ізраїлю).	8	-	2	6
Всього годин:	90	10	20	60

5. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛЕКЦІЙ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Колектив медичного/реабілітаційного закладу як мультидисциплінарна команда. Місце клінічного психолога в команді та специфіка його професійних задач.	2
2.	Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Бар'єри ділового спілкування. Побудова проекту співпраці.	2
3.	Психологічні закономірності впровадження змін. Підготовка до впровадження змін у практику роботи.	2
4.	Специфіка психологічної допомоги пацієнту на етапі прийняття діагнозу.	2
5.	Мотиваційне консультування та формування прихильності до лікування. Проблема втоми від лікування.	2
	Всього годин:	10

6. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Практикум з психології спілкування в

системі лікар-пацієнт-психолог» семінарські заняття не заплановані.

7. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Колектив медичного/реабілітаційного закладу як мультидисциплінарна команда. Місце клінічного психолога в команді та специфіка його професійних задач.	2
2.	Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Бар'єри ділового спілкування. Побудова проекту співпраці.	2
3.	Психологічні закономірності впровадження змін. Підготовка до впровадження змін у практику роботи.	2
4.	Партнерство психолога з лікарем. Психологічна едукція в медичному колективі.	2
5.	Стратегії формування культури довіри, співпраці і взаємопідтримки у команді. Баллінтівські групи.	2
6.	Особливості організації та специфіка спілкування клінічного психолога з пацієнтами: емпатія, кордони, правила.	2
7.	Специфіка психологічної допомоги пацієнту на етапі прийняття діагнозу.	2
8.	Мотиваційне консультування та формування прихильності до лікування. Проблема втоми від лікування.	2
9.	Специфіка комунікації з паліативними пацієнтами та членами їх родин.	2
10.	Зворотний зв'язок у комунікації. Створення традицій обміну зворотним зв'язком у колективі медичного/реабілітаційного закладу (досвід Ізраїлю).	2
Всього годин:		20

8. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ЛАБОРАТОРНИХ ЗАНЯТЬ

Згідно робочої програми навчальної дисципліни «Практикум з психології спілкування в системі лікар-пацієнт-психолог» лабораторні заняття не заплановані.

9. САМОСТІЙНА РОБОТА СТУДЕНТІВ

№ п.п.	Тема	К-ть годин
1.	Колектив медичного/реабілітаційного закладу як мультидисциплінарна команда. Місце клінічного психолога в команді та специфіка його професійних задач.	5
2.	Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Бар'єри ділового спілкування. Побудова проекту співпраці.	5
3.	Психологічні закономірності впровадження змін. Підготовка до впровадження змін у практику роботи.	5
4.	Партнерство психолога з лікарем. Психологічна едукція в медичному колективі.	5
5.	Стратегії формування культури довіри, співпраці і взаємопідтримки у	5

	команді. Баллітнівські групи.	
6.	Особливості організації та специфіка спілкування клінічного психолога з пацієнтами: емпатія, кордони, правила.	5
7.	Специфіка психологічної допомоги пацієнту на етапі прийняття діагнозу.	5
8.	Мотиваційне консультування та формування прихильності до лікування. Проблема втоми від лікування.	5
9.	Специфіка комунікації з паліативними пацієнтами та членами їх родин.	5
10.	Зворотний зв'язок у комунікації. Створення традицій обміну зворотним зв'язком у колективі медичного/реабілітаційного закладу (досвід Ізраїлю).	5
11.	Колектив медичного/реабілітаційного закладу як мультидисциплінарна команда. Місце клінічного психолога в команді та специфіка його професійних задач.	5
12.	Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Бар'єри ділового спілкування. Побудова проекту співпраці.	5
	Всього годин:	50

10. ІНДИВІДУАЛЬНІ ЗАВДАННЯ

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (далі - ІНДЗ) є видом позааудиторної індивідуальної діяльності студента, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. На індивідуальну роботу відводяться бали з поточного контролю за рішенням кафедри. Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентів за різні види індивідуальних завдань і додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Мета ІНДЗ: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Вид ІНДЗ: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських, практичних занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНДЗ - підготовка повідомлення або написання реферату на основі опрацювання першоджерел на одну із запропонованих тем.

Виконання індивідуального завдання з дисципліни «Практикум з психології спілкування в системі лікар-пацієнт-психолог» передбачає підготовку реферату на запропоновану тематику:

1. Місце клінічного психолога в команді медичного закладу та специфіка його професійних задач.
2. Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Побудова проекту співпраці.
3. Бар'єри ділового спілкування..
4. Психологічні закономірності впровадження змін в медичній установі.

5. Психологічна едукація в медичному колективі.
6. Психотехніки для лікарів.
7. Принципи та прийоми конструктивного спілкування.
8. Стратегії формування культури довіри, співпраці і взаємопідтримки у команді.
9. Баллінтівські групи: історія виникнення, практичні задачі та методика проведення.
10. Поняття асертивної поведінки та комунікації.
11. Принципи та показники асертивної взаємодії в системі лікар – пацієнт – психолог.
12. Емпатія та симпатія – порівняльний аналіз.
13. Психологічні кордони лікаря, пацієнта і психолога, асертивні способи їх встановлення та контролю.
14. Правила безпечної взаємодії в професійній комунікації.
15. Специфіка психологічної допомоги пацієнту на етапі прийняття діагнозу.
16. Закономірності та етапи прийняття діагнозу (модель Е. Кюблер-Рос).
17. Задачі лікаря-психолога в допомозі пацієнту на кожному етапі з переживання втрати здоров'я та прийняття діагнозу.
18. Мотиваційне консультування та формування прихильності до лікування.
19. Проблема втоми від лікування та стратегії психологічної підтримки пацієнта.
20. Поняття паліативного лікування та допомоги. Психологічні труднощі пацієнтів та членів їх родин на етапі паліативної допомоги.
21. Специфіка комунікації з паліативними пацієнтами та членами їх родин.
22. Функції та задачі психолога в допомозі паліативним хворим та членам їх родин.
23. Співпраця лікаря та психолога в допомозі пацієнту на паліативному етапі перебігу захворювання, функціонал кожного з фахівців.
24. Психологічні потреби медичних працівників, керівників медичного закладу і пацієнтів в комунікації між собою та створення умов для їх забезпечення.
25. Традиції обміну зворотним зв'язком у колективі медичного/реабілітаційного закладу (досвід Ізраїлю) як умова забезпечення ефективної взаємодії в системі лікар – пацієнт – психолог та профілактики професійного вигорання у медичних працівників.

11. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У процесі викладання дисципліни застосовуються різні методи навчання:

- усне обговорення питань теми із залученням більшої частини студентів групи;
- розв'язування ситуаційних завдань;
- проведення демонстрації психологічних прийомів ефективного професійного спілкування з аналізом та трактування і оцінкою їх результатів,
- виконання творчих завдань;
- робота в групах;
- аналіз кейсів;
- виконання письмових завдань тощо.

12. МЕТОДИ ФОРМИ КОНТРОЛЮ, РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Методами контролю є: усний, письмовий, програмований, підсумковий контроль. Формою підсумкового контролю успішності навчання з дисципліни є диференційований залік.

Диференційований залік з вибіркової дисципліни «Практикум з психології спілкування в

системі лікар-пацієнт-психолог» – це форма підсумкового контролю, що полягає в оцінці засвоєння студентами навчального матеріалу виключно на підставі результатів поточного навчання та виконання завдань самостійної роботи і, відповідно до навчального плану, не передбачає окремого навчального заняття для приймання заліку. На останньому тематичному навчальному занятті, після закінчення обговорення теми заняття викладач навчальної групи оголошує суму балів студента за результатами поточного контролю і за виконання індивідуального завдання.

Оцінка з дисципліни визначається як сума оцінок поточної навчальної діяльності у балах, що виставляються на кожному практичному занятті за відповідною темою і кількістю балів за виконання індивідуального завдання.

Студент отримує оцінку «зараховано», якщо він виконав усі види робіт, передбачених навчальною програмою з дисципліни, відвідав усі лекції та семінарські заняття, визначені тематичними планами, а за наявності пропусків – своєчасно їх відпрацював, набрав загальну кількість балів не менш як 111 балів. Максимальна кількість балів, яку може набрати студент з дисципліни за поточну навчальну діяльність і виконання індивідуального завдання – 200 балів.

Самостійну роботу студентів оцінюють під час поточного контролю на практичному занятті.

Номер модуля кількість навчальних годин/кількість кредитів ECTS	Кількість змістових модулів, їх номери	Кількість оцінюваних практичних занять	Конвертація у бали традиційних оцінок					Мінімальна кількість балів з дисципліни*
			Традиційні оцінки				Бали за виконання індивідуального завдання	
			"5"	"4"	"3"	"2"		
Модуль 1 90\3.0	2	10	19	15	11	0	20	111

Вага кожної теми у межах курсу в балах має бути однаковою.

Форми оцінювання поточної навчальної діяльності мають бути стандартизованими і включати контроль теоретичної та практичної підготовки.

Підсумковий бал за поточну діяльність визнається як арифметична сума балів за кожне заняття та за індивідуальну роботу.

Максимальна кількість балів, яку може набрати студент за поточну діяльність під час вивчення дисципліни, вираховується шляхом множення кількості балів, що відповідають оцінці «5», на кількість тем у модулі з додаванням балів за індивідуальне завдання студента.

Мінімальна кількість балів з дисципліни, яку повинен набрати студент при її вивченні для отримання диференційованого заліку становить 111 балів.

Бали за індивідуальні завдання нараховуються студентові лише за умов успішного їх виконання та захисту.

Кількість балів, яка нараховується за різні види індивідуальних завдань, залежить від їх обсягу та значущості. Вони додаються до суми балів, набраних студентом на заняттях під час поточної навчальної діяльності.

Самостійна робота студентів, яка передбачена темою заняття поряд із аудиторною роботою, оцінюється під час поточного контролю теми на відповідному занятті.

ЗАГАЛЬНЕ ОЦІНЮВАННЯ ДИСЦИПЛІНИ

Види роботи	Сума балів
Поточна успішність (тем практичних занять – 10; 1 тема – 19 балів)	190
Самостійна (індивідуальна) робота	10
ВСЬОГО:	200

ШКАЛА ECTS

Успішність навчання студентів визначається за шкалою ECTS, яка є 7 бальною. 5-бальна нормована для успішних студентів

Оцінка за національною шкалою	Границі оцінок ECTS	Оцінка ECTS	Описання
Відмінно	170-200	A	Відмінно (відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок)
Добре	155 -169	B	Дуже добре (вище середнього рівня з кількома помилками)
	140 - 154	C	Добре (в цілому правильне виконання з певною кількістю суттєвих помилок)
Задовільно	125 - 139	D	Задовільно (непогано, але зі значною кількістю недоліків)
	111 - 124	E	Достатньо (виконання задовольняє мінімальним критеріям)
Незадовільно	60 - 110	Fx	Незадовільно (з можливістю повторного складання)
	1 - 59	F	Незадовільно (з обов'язковим повторним вивченням дисципліни)

13. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

Навчально-методичний комплекс вивчення дисципліни, робоча програма навчальної дисципліни, програма навчальної дисципліни, ілюстративні матеріали. Мультимедійний лекційний матеріал, опорні конспекти практичних занять, документальні фільми, рекомендована література.

ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ТА ЗАВДАНЬ ДЛЯ ПОТОЧНОГО І ПРОМІЖНОГО КОНТРОЛЮ

ЗНАНЬ З ДИСЦИПЛІНИ

1. Місце клінічного психолога в команді медичного закладу та специфіка його професійних задач.
2. Співпраця та комунікація психолога з керівництвом медичного закладу. Побудова проекту співпраці.
3. Бар'єри ділового спілкування..
4. Психологічні закономірності впровадження змін в медичній установі.
5. Психологічна едукація в медичному колективі.
6. Психотехніки для лікарів.
7. Принципи та прийоми конструктивного спілкування.
8. Стратегії формування культури довіри, співпраці і взаємопідтримки у команді.
9. Баллінівські групи: історія виникнення, практичні задачі та методика проведення.
10. Поняття асертивної поведінки та комунікації.
11. Принципи та показники асертивної взаємодії в системі лікар – пацієнт – психолог.
12. Емпатія та симпатія – порівняльний аналіз.
13. Психологічні кордони лікаря, пацієнта і психолога, асертивні способи їх встановлення та контролю.
14. Правила безпечної взаємодії в професійній комунікації.
15. Специфіка психологічної допомоги пацієнту на етапі прийняття діагнозу.
16. Закономірності та етапи прийняття діагнозу (модель Е. Кюблер-Рос).
17. Задачі лікаря-психолога в допомозі пацієнту на кожному етапі з переживання втрати здоров'я та прийняття діагнозу.
18. Мотиваційне консультування та формування прихильності до лікування.
19. Проблема втоми від лікування та стратегії психологічної підтримки пацієнта.
20. Поняття паліативного лікування та допомоги. Психологічні труднощі пацієнтів та членів їх родин на етапі паліативної допомоги.
21. Специфіка комунікації з паліативними пацієнтами та членами їх родин.
22. Функції та задачі психолога в допомозі паліативним хворим та членам їх родин.
23. Співпраця лікаря та психолога в допомозі пацієнту на паліативному етапі перебігу захворювання, функціонал кожного з фахівців.
24. Психологічні потреби медичних працівників, керівників медичного закладу і пацієнтів в комунікації між собою та створення умов для їх забезпечення.
25. Традиції обміну зворотним зв'язком у колективі медичного/реабілітаційного закладу (досвід Ізраїлю) як умова забезпечення ефективної взаємодії в системі лікар – пацієнт – психолог та профілактики професійного вигорання у медичних працівників.

14. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна література:

1. Авраменко О. О., Яковенко Л. В., Шийка В. Я Ділове спілкування: Навчальний посібник. / За наук. ред. О. О. Авраменко. Івано-Франківськ, «Лілея НВ». 2015. 160 с.
2. Герчанівська П. Е., Левківський К. М., Федорова І. І. Культура управління: Навч. посібник. К.: ІВЦ «Видавництво «Політехніка», 2005. 152 с.
3. Палеха Ю. І., Водерацький Ю. В. Етика ділових стосунків: Навч.-метод. Посібник. К.: Вид-во Укр-фін. ін-ту менеджменту і бізнесу, 1999. 138 с.
4. Прищак М. Д., Залюбівська О. Б., Слободянюк О. М. Ділове спілкування: навчальний

посібник. Вінниця : ВНТУ, 2015. 128 с.

5. Кайдалова Л. Г., Пляка Л. В. Психологія спілкування: навчальний посібник. Х. : НФаУ, 2011. 132 с.

6. Етика ділового спілкування: за редакцією Т. Б. Гриценко, Т. Д. Іщенко, Т. Ф. Мельничук. Навч. посібник. К.: Центр учбової літератури, 2007. 344 с.

Додаткова література:

1. Глазунов С. В. Управлінське спілкування: Навч. посіб. Д.: Дніпропетр. нац. ун-т, 2002. 88 с.
2. Ділове спілкування: Навч. посіб. / уклад.: В. Я. Яковенко, А. В. Яковенко. Донецьк: Вид.-во Дон. нац. ун-ту, 2002. 166 с.
3. Дороніна М. С. Культура спілкування ділових людей: Навч. посіб. К.: ВД «КМ Academia», 1998. 192 с.
4. Етика та психологія ділових відносин: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Під ред. Т. Е. Андрєєвої. Х.: Бурун Книга, 2004. 143 с.
5. Етика ділових відносин: навчальний посібник. Лесько О. Й., Прищак М. Д., Залюбівська О. Б. та ін. Вінниця: ВНТУ, 2011. 309 с.
6. Цимбалюк І. М. Психологія спілкування. К.: ВД «Професіонал», 2004. 304 с.

15. ІНФОРМАЦІЙНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Наукова бібліотека ім. М.Максимовича www.library.univ.kiev.ua
2. Наукова бібліотека Національного університету «Києво-Могилянська академія» <http://www.ukma.kiev.ua/ukmalib>
3. Національна бібліотека України <http://www.nbuv.gov.ua/>
4. Національна Парламентська бібліотека України <http://www.nplu.kiev.ua/>